

بررسی فرایندهای فرانقش تجربی از منظر رویکرد هلیدی و متیسن در متن سخنرانی ترامپ

نسترن کیانپور^۱، محمدرضا اروجی^{۲*}، بهزاد رهبر^۳، مهدی بازیار^۴

۱. دانشجوی دکتری زبان‌شناسی، واحد زنجان، دانشگاه آزاد اسلامی، زنجان، ایران

۲. استادیار زبان‌شناسی، واحد زنجان، دانشگاه آزاد اسلامی، زنجان، ایران

۳. استادیار زبان‌شناسی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران

۴. استادیار زبان‌شناسی، دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره)، قزوین، ایران

پذیرش: ۱۴۰۲/۰۲/۰۴

دریافت: ۱۴۰۱/۱۱/۲۲

Examining the Processes of Experiential Metafunction from the Perspective of Halliday and Matthiessen's Approach in Trump's Speech

Nastaran Kiyanpour¹, Mohammad Reza Oroji^{2*}, Behzad Rahbar³, Mehdi Bazyar⁴

1. Ph.D. Candidate in Linguistics, Zanjan Branch, Islamic Azad University, Zanjan, Iran

2. Assistant Professor of Linguistics, Zanjan Branch, Islamic Azad University, Zanjan, Iran

3. Assistant Professor of Linguistics, AllamehTabataba'i University, Tehran, Iran

4. Assistant Professor of Linguistics, Imam Khomeini International University, Qazvin, Iran

Received: 2023/02/11

Accepted: 2023/04/24

10.30473/jl.2023.67023.1588

Abstract

Evaluating political speeches and analyzing their content is very important. The aim of this research was to investigate the experiential metafunctions in Trump's speech based on Halliday and Matthiessen's (2004) systemic functional grammar. The present study is of descriptive-analytical type. The findings show that Trump's speech is presented in the form of six material processes, namely, mental, relational, verbal, and existential ones. Moreover, out of a total of 212 observation processes, material process had the highest frequency (62.7%) which is in line with the content of Trump's speech and his harsh words regarding Iran's efforts to develop ballistic missiles, harsh sanctions, and Iran's destabilizing actions in the region by using the material process. Other processes included relational (13/3%), verbal (10/3%), mental (7%), existential (5/7%) and behavioral (1%) respectively.

Keywords: Behavioral Metafunction, Existential Process, Experiential Metafunction, Material Process, Mental Process, Relational Process, Verbal Process, Sociolinguistics.

چکیده

ارزیابی سخنرانی‌های سیاسی و تحلیل محتوای آن‌ها از اهمیت بسیاری برخوردار است. هدف این پژوهش تحلیل زبان‌شناختی متن سخنرانی ترامپ از منظر انواع فرایند (فعل) بر اساس چهارچوب فرانقش تجربی دستور نقش‌گرای نظام‌مند هلیدی و متیسن (۲۰۰۴) است. پژوهش حاضر از نوع توصیفی - تحلیلی است. به این ترتیب که متن سخنرانی ترامپ در قالب شش فرایند مادی، ذهنی، رابطه‌ای، بیانی و وجودی طبقه‌بندی و الگوی فرایندها ارائه می‌شود. نتایج به دست آمده نشان می‌دهد از مجموع ۲۱۲ فرایند مشاهده شده، فرایند مادی با (۶۲/۷٪) رخداد بیشترین بسامد را به خود اختصاص داده است که این بسامد با محتوای سخنرانی و صحبت‌های کوبنده ترامپ کاملاً هماهنگ است. چرا که وی از ابتدای سخنرانی به اعمال و فعالیت‌های مخرب ایران در منطقه اشاره دارد و تلاش ایران برای توسعه موشک‌های بالستیک را برجسته می‌سازد. همچنین، با استفاده از فرایند مادی به تحریم‌ها و اقداماتی که علیه ایران انجام خواهد داد، اشاره می‌کند. درصد رخداد سایر فرایندها به ترتیب عبارتند از: فرایند رابطه‌ای (۱۳/۳٪)، بیانی (۱۰/۳٪)، ذهنی (۷٪)، وجودی (۵/۷٪) و رفتاری (۱٪).

کلیدواژه‌ها: فرانقش تجربی، فرایند مادی، فرایند رابطه‌ای، فرایند رفتاری، فرایند بیانی، فرایند وجودی، فرایند ذهنی، زبان‌شناسی اجتماعی.

مقدمه

پژوهش در زمینه متون سخنرانی‌های سیاسی و تحلیل آنها از اهمیت خاصی برخوردار است. هدف از انجام این پژوهش آزمودن یکی از نظریه‌های مطرح زبان‌شناسی با داده‌های زبانی است، تا با استفاده از نتایج آن به توصیف‌های دقیق‌تری از بخش‌هایی از زبان برسیم و بتوانیم دسته‌بندی‌های کامل و جدیدی را در حیطه‌های میان‌رشته‌ای ارائه دهیم. این نظریه کیفیت توصیفی و متن‌مدار دارد. و می‌تواند ما را به نتایج ملموس‌تری برساند. در این پژوهش به تجزیه و تحلیل متن اولین سخنرانی ترامپ درباره ایران و خروج از برجام و اعمال تحریم‌ها علیه ایران پرداخته‌ایم. پژوهش حاضر از نوع توصیفی - تحلیلی است و از رویکرد دستور نقش‌گرای نظام‌مند^۱ هلیدی و متیسن (۲۰۱۴) به‌عنوان چهارچوب نظری استفاده شده است.

در میان رویکردهای غالب در زبان‌شناسی امروز، «زبان‌شناسی نقش‌گرا»^۲ جایگاه خاصی پیدا کرده است. از این منظر، مهم‌ترین نقش زبان، ایجاد ارتباط و انتقال معناست. به عبارت دیگر، زبان به وجود می‌آید و تحول می‌یابد تا به ما در انتقال معنا در جامعه کمک کند. این رویکرد معنابیان است و اغلب تحلیل‌ها و سازوکارهایی که در آن مطرح می‌شوند، در جهت چرایی و چگونگی انتقال معنا هستند. «دستور نقش‌گرای نظام‌مند»، که واضع اصلی آن را هلیدی می‌دانند، نمونه‌ای از نگرش نقش‌گرا به زبان است. از ویژگی‌های این دستور توجه خاص به متن و تحلیل آن است.

واحد پایه برای بررسی معنا، در دستور نقش‌گرای نظام‌مند، «بند»^۳ است. هلیدی برای درک معنا در این سطح، سه لایه معنایی، یا «فرانقش»^۴، ارائه کرده است. این سه لایه عبارتند از: «فرانقش تجربی»^۵، «فرانقش بینافردی»^۶، «فرانقش متنی»^۷. نکته قابل توجه این است که این معناها به‌طور همزمان عمل می‌کنند و معنای کامل هر بند، از تحلیل هر سه فرانقش حاصل می‌شود. هر یک از این فرانقش‌ها خود دارای عناصر درونی است که برای درک و تعبیر معنا حائز اهمیت است. روابط درونی بین این عناصر نیز

در تحلیل معنایی ساختار بند، مورد توجه خاص است. هر یک از عناصر درون یک فرانقش، نقش خاصی را ایفا می‌کند تا به کمک نقش سایر عناصر بتواند معنای بند را به‌عنوان یک کل، از منظر فرانقش مربوط به خود، به دست دهد. بنابراین، در این دستور ما با فهرست قابل ملاحظه‌ای از انتخاب‌ها روبرو هستیم. گویشور با گزینش از میان این شقوق، معنای مورد نظر خود را طرح‌ریزی می‌کند. به بیان دیگر، در این رویکرد، نظام پیچیده‌ای از انتخاب‌ها و شقوق در سطوح مختلف وجود دارد، و ما به‌عنوان گویشور، در هر لحظه، از میان گزینه‌های موجود یکی را انتخاب می‌کنیم و جریان کلام را پیش می‌بریم.

در پژوهش حاضر متن سخنرانی ترامپ در تاریخ ۱۳ اکتبر ۲۰۱۷ برگرفته از سایت C.SPAN در مورد ایران و برجام به‌عنوان پیکره پژوهش در نظر گرفته شده است که بر مبنای انواع فرایندهای فرانقش تجربی دستور نظام‌مند هلیدی و متیسن (۲۰۱۴) تحلیل می‌شود و بررسی انواع مختلف شرکت‌کننده‌ها و عناصر حاشیه‌ای مدنظر نیست. به عبارت دقیق‌تر، در این مقاله تنها از منظر فرانقش تجربی یکی از عناصر اصلی بند؛ یعنی فرایند بررسی می‌شود. مقایسه انواع فرایندها از آن جهت اهمیت دارد که نشان می‌دهد در یک متن از چه فرایندهایی بیشتر استفاده شده است، و درصد فراوانی فرایندهای مختلف (افعال) در سخنرانی‌های سیاسی از چه الگویی تبعیت می‌کند.

پرسش‌های اصلی این پژوهش عبارت است از:

۱. به چه میزان فرانقش تجربی (اندیشگانی) در بررسی و استخراج معنای سخنان ترامپ درباره ایران و خروج از برجام موثر است؟
۲. توزیع و فراوانی فرایندها در نظام گذرایی^۸ هلیدی و متیسن در متن سخنرانی ترامپ چگونه است؟

پیشینه پژوهش

نظریه نقش‌گرای هلیدی در مقایسه با سایر رویکردهای نقش‌گرا قوی‌تر است. هلیدی این دیدگاه را در حد نظریه مطرح نموده، درحالی‌که بقیه فقط شکل رویکرد دارند. در نتیجه، بررسی‌ها و تحقیقات گسترده‌ای هم در داخل و هم در خارج از ایران بر پایه این نظریه انجام شده است. اما به نظر می‌رسد بررسی و تحلیل این دیدگاه به صورت کاربردی در تحلیل متن سخنرانی‌ها چندان مورد توجه نبوده است.

1. Systemic Functional Grammar
2. Functional Grammar
3. Clause
4. Metafunction
5. Experiential metafunction
6. Interpersonal metafunction
7. Textual metafunction

8. Transitivity

کوتاه و ساده پیام خودش را به سادگی به همه ملت دنیا رساند. دالامو^۵ (۲۰۱۸) در مقاله بلند خود با عنوان «سخنرانی ترامپ بعد از پیروزی انتخاباتی: دیدگاه فرانکش تجربی» به بررسی و تقطیع جملات ترامپ در روز پیروزی دست می‌زند. ترامپ سخنان خود را با تشکر از هیلاری کلینتون - رقیب انتخاباتی خود آغاز می‌کند و سپس، به تشویق شنوندگان می‌پردازد و رویای آمریکایی را بیان و وظیفه جمعی آمریکایی‌ها و امور خارجه را خاطر نشان می‌کند و در انتها از همه تشکر می‌کند. دالامو با به کارگیری نظام گذرایی هلیدی و متیسن (۲۰۰۴) دنبال این سؤال مهم است که به چه میزان فرانکش تجربی (اندیشگانی) در بررسی و استخراج معانی سخنان ترامپ در روز پیروزی انتخاباتی مؤثر است. وی نشان می‌دهد که بیشترین فرایند بکار رفته، فرایند رابطه‌ای است (۶۵ مورد) و به دنبال آن فرایندهای مادی (۵۶)، فرایند ذهنی (۲۶)، فرایند رفتاری (۱۹)، فرایند بیانی (۱۲) و در نهایت فرایند وجودی (۰) استفاده شده است. با بکارگیری فرایند رابطه‌ای، ترامپ تلاش می‌کند مردم آمریکا را بزرگ جلوه دهد و رویای آمریکایی را یک ارزش ملی در نظر بگیرد. با بکار بردن فرایند مادی و بیانی، ترامپ برنامه‌های خود را برای محقق شدن رویای آمریکایی؛ یعنی آمریکایی با بهت بیان می‌کند و وظایف دولت، روابط بین‌الملل و وظیفه شهروندان آمریکایی را بر می‌شمارد. با بیان فرایند رفتاری، ترامپ از همه بخصوص خانواده و همه پشتیبانان خود تشکر می‌کند و با بیان فرایندهای ذهنی، به بیان آرزوهای خود و تصمیم‌های خود در آینده اشاره می‌کند. در نهایت، دالامو به این نتیجه می‌رسد که نظام گذرایی هلیدی و متیسن بسیار در تحلیل متون سیاسی مؤثر است.

دارونگ^۶ (۲۰۲۱) فرایند بینافردی را در سخنرانی پیروزی جو بایدن مطالعه کرد. نتایج به دست آمده نشان داد که جو بایدن از بندهای اعلامی، وجه و ضمیر ما در سخنان خود به وفور استفاده کرده، و بر گذرا بودن تمرکز دارد. استفاده همزمان از هر سه فرانکش، متنی، بینافردی و تجربی در این پژوهش، این مطالعه را از سایر مطالعات قبلی متمایز می‌سازد و با دادن بینش جدیدی به خوانندگان در درک سه جانبه فرانکش‌ها، که در یک بند محقق می‌شوند به غنی‌تر شدن اطلاعات در زمینه دستور نقش‌گرای نظام‌مند یاری‌رسان پژوهشگران خواهد بود.

بنابراین در ادامه، نگاهی مختصر به برخی مطالعات خواهیم داشت که به لحاظ موضوع با آنچه در پژوهش مورد نظر است، ارتباط دارند.

آچوگر و کلمبی^۱ (۲۰۰۸) معتقدند زبان‌شناسی نقش‌گرای نظام‌مند، نظریه‌ای اجتماعی در مورد زبان است که به پژوهشگران این امکان را می‌دهد با سازه‌ها، ابزارها و بینشی منحصر به فرد به مطالعه در حوزه یادگیری زبان دوم بپردازند. همچنین، این رویکرد به‌طور مشخص برای مطالعه طولی در حوزه رشد زبان دوم متناسب است. آنها به بررسی طولی یادگیری زبان اسپانیایی به‌عنوان زبان دوم در ایالات متحده از منظر زبان‌شناسی نقش‌گرای نظام‌مند پرداختند.

کلمبی^۲ (۲۰۰۹) با تأکید روی جنبه معناسازی زبان در گفتمان به بررسی ظرفیت‌های زبان‌شناسی نقش‌گرای نظام‌مند در برنامه‌ریزی آموزشی برای آموزش زبان اسپانیایی به عنوان زبان دوم پرداخته است برخی پژوهش‌گران نیز تحلیل متن‌های غیرآموزشی را هدف قرار دادند.

وانگ^۳ (۲۰۱۰) در مقاله خود سخنرانی‌های اوباما را در زمان انتخاب شدن و همچنین تحلیف بر اساس انگاره نقش‌گرایی هلیدی بررسی کرده است. وانگ هر دو سخنرانی را بر اساس انگاره گذرایی و همچنین همه افعال وجهی را بررسی کرد. پس از تحلیل هر دو گفتمان، به این نتیجه رسید که سخنان اوباما ساده و غیررسمی بوده و با این کار توانسته است بین خود و شنوندگان خود فاصله را کاهش داده تا مردم عادی حرف‌های ایشان را بهتر درک کنند. بیشترین فرایند، فرایند مادی بوده است که نشان می‌دهد اوباما درباره اوضاع آن زمان، موفقیت‌ها و برنامه‌های آتی خود سخن گفته است. با استفاده از افعال وجهی (مدال) و کمکی توانسته هدف خود را بهتر منتقل کند و با استفاده از زمان آینده، تلاش داشته تا برنامه‌های ۴ سال آینده خود را از قبیل اهداف سیاسی، اقتصادی و اجتماعی بیان کند. بسامد بالای ضمیر «ما» نشان دهنده هدف وی از کاستن فاصله بین خود و مردم آمریکا است و اینکه به مردم بگوید من هم متعلق به مردم هستم.

یانگ^۴ (۲۰۱۷) سخنرانی تحلیف اوباما را با استفاده از فرانکش بینافردی تحلیل کرده است. اوباما با استفاده از ضمیر ما نزدیکی خود با ملتش را نشان داد و با استفاده از جملات

1. Achugar & Colombi

2. Colombi

3. Wang

4. Yang

5. Dalamu

6. Darong

فرایندهای مادی و رابطه‌ای در کتاب‌های انتخاب‌شده علوم پایه بیشتر از علوم انسانی است و از سوی دیگر، توزیع فراوانی فرایندهای ذهنی و بیانی در رشته‌های علوم انسانی بیشتر است.

شریفی‌فر و رحیمی (۲۰۱۵) در مقاله خود با عنوان «تحلیل گفتمان انتقادی: مطالعه موردی سخنرانی اوپاما و روحانی در سازمان ملل» به تحلیل کلام سخنان دو رئیس‌جمهور بر اساس دستور نقش‌گرایی نظامند هلیدی پرداختند. اوپاما با زبان محاوره‌ای و کلمات و بندهای ساده‌ای که برای همگان قابل فهم بود سخن می‌گفت، درحالی‌که سخنان روحانی رسمی و کلام وی مملو از بندها و کلمات دشوار بود. هر دو رئیس‌جمهور از فرایند مادی بیشترین استفاده را بردند، بخصوص اوپاما که به فعالیت‌های خود به‌عنوان رئیس‌جمهور اشاره داشت. اوپاما از افعال وجهی، توانستن و خواستن در سخنانش استفاده می‌کند و به مخاطبان خاطر نشان می‌کند که چه برنامه‌هایی در آینده خواهد داشت و اعتماد آنها را به خود جلب می‌کند. هر دو رئیس‌جمهور از ضمیر «ما» به‌طور مکرر استفاده می‌کنند تا حس صمیمیت را با مخاطبان خود برقرار کنند. هر دو از هر سه زمان حال و گذشته و آینده استفاده کرده تا برنامه‌های فعلی خود، گزارشی از گذشته، و تحقق وعده‌های خود در آینده را نشان دهند.

امیرخانلو (۱۳۹۴) در مقاله خود با عنوان «سبک‌شناسی غزلیات حافظ بر اساس فعل: رویکرد نقش‌گرا» با بررسی فرایندهای فعلی به نوع برخورد حافظ با دنیای درون و بیرون وی می‌پردازد و نشان می‌دهد که حافظ با فرایندهای مادی که بر بیان دنیای بیرون دلالت دارد در غزل‌های عاشقانه و نیز قلندرانه بیشترین بهره را برده است. فرایندهای ذهنی در غزل‌هایی دیده می‌شود که فضای انتزاعی بیشتری دارند و فرایندهای رفتاری عمدتاً در کنار فرایندهای مادی در ساخت غزل عاشقانه به‌کاررفته‌اند و تکمیل‌کننده کنش‌های عاشق و معشوق به شمار می‌آیند. فرایندهای بیانی در غزل‌هایی با فضای مناظره‌گونه و در غزل‌های روایی بیشتر دیده می‌شوند. فرایندهای رابطه‌ای با نسبت دادن امور خارج از عرف به امور غیرجاندار، باعث آشنایی‌زدایی در شعر شده است. و در نهایت، در فرایندهای وجودی، افعال بیشتر به‌صورت منفی بکار رفته‌اند که عناصر موجود در آنها به دنیای واقعی حافظ راهی ندارند درحالی‌که عناصر موجود غزل وی همگی جز بیان آلودگی و فساد زمانه نیست.

محققین و استادان داخلی هم از زمان ظهور دیدگاه نقش‌گرای نظاممند هلیدی، به بررسی تحلیل‌هایی در این باب پرداخته‌اند.

تبریزمنش (۱۳۸۵) به بررسی و تحلیل پیکره زبانی مجموعه کتاب‌های آموزشی «فارسی بیاموزیم» (۵ جلد) از منظر فرانشس تجربی دستور نقش‌گرای نظاممند هلیدی پرداخته است. وی دریافت که در کتاب اول، ترتیب فراوانی رخداد فرایندها عبارت است از: رابطه‌ای، مادی، ذهنی، بیانی، رفتاری و وجودی؛ در کتاب دوم ترتیب رخداد فرایندها از بیشترین به کمترین شامل: مادی، بیانی، ذهنی، وجودی و رفتاری است؛ در کتاب سوم بیشترین فراوانی به فرایند مادی اختصاص دارد و ترتیب رخداد عبارت است از: مادی، رابطه‌ای، ذهنی، بیانی، رفتاری و وجودی؛ در جلد چهارم که به دوره پیشرفته اختصاص دارد و هدف آموزش نثرهای علمی، ادبی، روزنامه‌ای و سخنرانی است، ۸۰ درصد مطالب به متن‌های زبانی و ۲۰ درصد به متن‌های ادبی اختصاص داده شده است. فراوانی رخداد فرایندها در کتاب چهارم به ترتیب عبارتند از: مادی، رابطه‌ای، بیانی، ذهنی، رفتاری و وجودی. اما در کتاب پنجم ترتیب رخداد به این شرح است: مادی و وجودی.

پهلوان‌نژاد و نجفی (۱۳۸۷) توزیع فرایندهای فرانشس تجربی را در کتاب «بخوانیم» اول تا پنجم ابتدایی بررسی کرده‌اند. نتایج پژوهش آنها نشان داد که در متون بررسی‌شده تمامی فرایندهای تجربی به‌کودک معرفی نشده‌اند و نویسندگان هنگام تألیف کتاب‌های «بخوانیم» مقطع دبستان به نقش تجربی زبان که مرحله نهایی تکامل فرایند زبان آموزی به شمار می‌آید توجه ویژه نداشته‌اند.

ابوالحسنی و میرمالک ثانی (۱۳۸۷) کتاب‌های درسی و غیردرسی دانشگاهی علوم انسانی و علوم پایه را بر اساس نظریه نقش‌گرای نظاممند بررسی کرده و نتیجه گرفته‌اند که میان توزیع درصد فراوانی فرایندهای کتاب‌های درسی و غیردرسی متعلق به یک شاخه علمی با گرایش‌ها و موضوع‌های مختلف تفاوت معناداری وجود ندارد. اما تفاوت معنادار موجود میان توزیع درصد فراوانی فرایندها در کتاب‌های درسی و غیردرسی دو رشته علوم انسانی و علوم پایه حاکی از آن است که فرایندهای انتخاب‌شده در متن کتاب‌های مربوط به دو رشته کاملاً متفاوت هستند.

چهارچوب نظری

مکتب زبان‌شناسی پراگ، بند را دارای ذات ارتباطی می‌داندست و از آن به‌عنوان نمای معنایی جمله یاد می‌کند. اما آنچه هلیدی به‌عنوان دستور نقش‌گرا مطرح می‌کند، نقش زبان را در کانون توجه قرار می‌دهد. هر چند این دستور ابتدا به همت جی.آر.فرت^۱ پایه‌گذاری شد، اما بیشتر حاصل کار شاگردش، مایکل هلیدی بوده که به صورت امروزی درآمده است.

هلیدی نظریه‌ای را مورد توجه قرار داد که بتواند نه تنها معنی تک‌تک کلمات را توجیه کند، بلکه بتواند معنای کلی پیام را نیز روشن سازد. در این نظریه، معنا به‌عنوان انتخاب تعریف می‌شود و زبان، به‌عنوان نظام نشانه‌ای متشکل از شبکه انتخاب‌ها مرتبط به هم است (هلیدی، ۱۹۹۴: ۲۴) و دستور زبان منبعی برای خلق معنی از طریق عبارت‌پردازی بوده و واحد اصلی متن است.

به نظر هلیدی، زبان مانند شبکه‌ای از روابط است که ساختارها را شکل می‌دهد. او در دستور خود توجه خاصی به معنا دارد (هلیدی، ۱۹۹۴: ۲۵) در دستور نقش‌گرای نظام‌مند زبان و نظام زبانی، به دلیل فلسفه تعالی‌گرایی‌اش، برخاسته از معنا، به صورت عام و در سه سطح در نظر گرفته می‌شود: بافت یا معنای فرافرهنگی، بافت یا معنای فرهنگی و بافت یا معنای موقعیتی و آبی (هلیدی و متیسن، ۲۰۰۴: ۸۵) این سه در نظام واژگان دستور، به صورت سه لایه معنایی یا فرانشس معنایی - دستوری نمایانده می‌شوند: فرانشس تجربی، فرانشس بینافردی و فرانشس متنی.

هلیدی و متیسن از بند برای بررسی انواع معنا استفاده می‌کنند. در این دستور هر بند تجمع هم‌زمان سه لایه معنایی است. این لایه‌های معنایی که فرانشس نامیده می‌شوند و در مجموع کار انتقال معنا را انجام می‌دهند عبارت‌اند از فرانشس تجربی یا اندیشگانی، بینافردی، و متنی. جنبه‌های مختلف تجربه انسان از طریق این سه فرانشس به‌طور هم‌زمان و موازی بازنمود زبانی می‌یابد. موضوع سخن در حیطه فرانشس تجربی قرار می‌گیرد؛ عاملان سخن به فرانشس بینافردی مربوط است و شیوه بیان در فرانشس متنی مطرح می‌شود (هلیدی و متیسن، ۲۰۰۴: ۲۱۱) در هر فرانشس عناصر زبانی نقش‌های مربوط به آن فرانشس را می‌پذیرند؛ به این ترتیب، آنچه در این دستور مورد توجه قرار می‌گیرد، نقش اجزاء مختلف زبان است. برای نمونه، در جمله

«مریم سارا را کتک زد» از دیدگاه فرانشس تجربی مریم «کنشگر»^۲ است؛ از دیدگاه فرانشس بینافردی این عنصر «فاعل»^۳ و در فرانشس متنی این عنصر «آغازگر»^۴ نامیده می‌شود. بنابراین، در هر یک از این فرانشس‌ها تعبیر متفاوتی از بند ارائه می‌شود. (هلیدی و متیسن، ۲۰۰۴: ۸۳)

(الف) بند به منزله بازنمایی (representation): بند بازنمایی فرایندهایی در تجربه انسان است. کنشگر عنصری است که گوینده او را به منزله‌کننده کار مطرح می‌کند و شرکت‌کننده فعال در این فرایند است.

(ب) بند به منزله مبادله (exchange): در فرانشس بینافردی مطرح می‌شود. از این منظر بند در واقع مبادله و انتقال بین گوینده و شنونده است. «فاعل» عنصری است که گوینده اعتبار گزاره‌ای را که بیان می‌کند منوط و منسوب به آن می‌داند.

(ج) بند به منزله پیام (message): در فرانشس متنی مطرح است و از این دیدگاه متن پیامی دارد و نقطه عزیمت این پیام از دید گوینده «آغازگر» نامیده می‌شود.

جدول ۱. فرانشس‌ها و بازنمود آن در ساختار بند

فرانشس	تعریف (نوع معنا)	ساختار
تجربی	تفسیر انگاره‌ای برای تجربه	فرایند و مشارکان
بینافردی	نمایش روابط اجتماعی	وجه و مانده
متنی	برقراری ارتباط با بافت	آغازگر، پایان‌بخش

همان‌گونه که در جدول ۱ نشان داده شده است سه «لایه معنایی» هم‌زمان در یک بند وجود دارد که هر یک ساختار متفاوتی نسبت به دیگری دارد و جنبه‌ای از سازمان‌بندی معنایی را نشان می‌دهد. در فرانشس تجربی معنایی محتوایی و تحت‌اللفظی مورد توجه است؛ این معنا با تجارب ما از جهان بیرون و درون مرتبط است و در بند متجلی می‌شود. نمونه اصلی تجربه بیرونی شامل فعالیت‌ها و حوادثی است که اتفاق می‌افتد و مردم یا دیگرانی آن کارها را انجام می‌دهند یا رخداد آن حوادث را موجب می‌شوند. طبقه‌بندی تجربه درونی دشوارتر است، اما به نوعی تکرار تجربه بیرونی، ثبت، و واکنش به آن است. از منظر فرانشس تجربی، بند از سه عنصر اصلی تشکیل شده است: الف) فرایند که رخداد یا عمل انجام شده در بستر زمان است و معمولاً در قالب گروه

2. Actor
3. Subject
4. Theme

1. J.R.Firth

فرایند رابطه‌ای: نقش اصلی فرایندهای رابطه‌ای

شخصیت بخشیدن و هویت دادن است. صورت‌های مختلف فعل «بودن» نمونه بارز این فرایند است. در این نوع فرایند، تجربه از جنبه «بودن» مورد توجه قرار می‌گیرد، نه همانند فرایند مادی و ذهنی از جنبه انجام دادن و حس کردن. نمونه‌هایی از افعال در زبان انگلیسی که نمایاننده فرایند رابطه‌ای‌اند به این شرح‌اند: “am”، “is”، “are” و “have”. (هلیدی و متیسن، ۲۰۰۴: ۲۵۹)

فرایند رفتاری: این فرایندها به‌طور معمول به انسان

نسبت داده می‌شوند و رفتارهای فیزیولوژیکی و روان‌شناختی را شامل می‌شوند؛ مانند: نفس کشیدن، سرفه کردن، لبخند زدن، خواب دیدن، و خیره نگریستن. در مقایسه با سایر فرایندها، تشخیص فرایند رفتاری از همه دشوارتر است، زیرا نمی‌توان ویژگی خاصی را به این فرایند نسبت داد. این فرایند تا حدی شبیه فرایند مادی و تا حدی شبیه فرایند ذهنی است. شرکت‌کننده یا کسی که از او رفتاری سر می‌زند به‌طور معمول باید موجود ذی‌شعوری باشد و در چنین بندهایی رفتارگر^{۱۱} نامیده می‌شود (هلیدی و متیسن، ۲۰۰۴: ۳۰۱). نمونه‌هایی از افعال نمایاننده فرایند رفتاری به این شرح‌اند: “listen”، “look”، و “dream”.

فرایندهای بیانی: بند دارای این فرایند به بیان چیزی

اشاره دارد؛ مانند: الف) او چه گفت؟ (ب) او گفت: «آن‌جا شلوغ است». در این بند «او» گوینده^{۱۲} است. این نوع بندها در متون گوناگون کاربرد دارند؛ به این ترتیب که در متون روایی یا مکالمه‌ای از این فرایند بسیار استفاده می‌شود. علاوه بر گوینده، سه شرکت‌کننده دیگر در بند ایفای نقش می‌کنند: مخاطب بند^{۱۳}، گفته^{۱۴}، و مخاطب فرایند^{۱۵} (هلیدی و متیسن، ۲۰۰۴: ۳۰۲). نمونه‌هایی از فرایند بیانی در زبان انگلیسی به این شرح‌اند: “say”، “tell”، “reply” و “dream”.

فرایند وجودی: بندهای دارای فرایند وجودی

نشان‌دهنده وجود، هستی، یا رخداد چیزی است. شرکت‌کننده دیگر این نوع بند موجودیت یا رخدادی است که به وجود آن در بند اشاره شده و موجود^{۱۶} نامیده می‌شود. فرایند وجودی در

فعلی عینیت می‌یابد؛ (ب) شرکت‌کننده‌هایی که در این فرایند درگیرند و در قالب گروه اسمی در زبان نمایان می‌شوند؛ و (ج) عناصر حاشیه‌ای که با این فرایند ارتباط دارند و معمولاً در قالب گروه قیدی یا حرف اضافه‌ای عینیت می‌یابند. فرایندها به سه گروه اصلی مادی^۱، ذهنی^۲ و رابطه‌ای^۳ تقسیم می‌شوند و در مرز این فرایندها سه فرایند فرعی رفتاری^۴، وجودی^۵ و بیانی^۶ قرار می‌گیرد. در کل می‌توان گفت در فراتنش تجربی یا اندیشگانی تجارب بیرون و درون فرد در قالب شش فرایند فوق مقوله بندی می‌شوند و نمی‌توان فعلی یا عملی را خارج از این شش نوع فرایند متصور شد. (هلیدی و متیسن، ۲۰۰۴: ۲۱۴)

فرایند مادی: این نوع فرایندها رخداد حادثه یا انجام

دادن کاری را نشان می‌دهند. فعلی که نمایاننده این نوع فرایند است یا لازم است یا متعدی. در هر صورت شرکت‌کننده‌ای که عملی را انجام داده است کنش‌گر^۷ و در صورت متعدی بودن شرکت‌کننده‌ای که تحت تأثیر عمل انجام شده قرار گرفته است، هدف^۸ نامیده می‌شود. علاوه بر این، فرایندها از جنبه معلوم و مجهول بودن^۹ نیز با یکدیگر تفاوت دارند (هلیدی و متیسن، ۲۰۰۴: ۲۲۴). نمونه‌هایی از افعال در زبان انگلیسی که نمایاننده فرایند مادی‌اند، به این شرح است: “eat”، “act”، “live”، “give” و “make”.

فرایند ذهنی: این فرایند تجربه ما از جهان بر مبنای

آگاهی‌مان را نشان می‌دهد و به عبارتی، به احساس و ذهنیت مربوط است؛ به این ترتیب، تحلیل کنش‌گر، فرایند، و هدف درباره بندهای دارای این فرایند کارآمد نیست، زیرا ماهیتاً تفسیر انجام دادن کاری با تفسیر حس کردن چیزی متفاوت است. در بند دارای فرایند ذهنی کسی که احساسی در او شکل گرفته است، حس‌گر^{۱۰} نامیده می‌شود و انسان یا موجودی مانند انسان است که می‌تواند حس کند، فکر کند، بخواهد، و درک کند (هلیدی و متیسن، ۲۰۰۴: ۲۲۵). نمونه‌هایی از افعال در زبان انگلیسی که نمایاننده فرایند ذهنی‌اند به این شرح‌اند: “remember”، “worry”، “think” و “know”.

1. Material
2. Mental
3. Relational
4. Behavioral
5. Existential
6. Verbal
7. Actor
8. Goal
9. Voice
10. Sensor

11. Behavior
12. Sayer
13. Receiver
14. Verbiage
15. Target
16. Existent

تحلیل بند در سخنان ترامپ بر اساس فرایندهای فرانش تجربی آورده شده است:

- فرآیند مادی:

A fanatical regime	seized	power	in 1979
کنشگر	فرایند مادی	کنش پذیر	افزوده حاشیه‌ای

This radical regime	has raided	the wealth of one of the world's oldest and most vibrant nations.
کنشگر	فرایند مادی	کنش پذیر

همان‌طور که در مثال‌های فوق مشخص است، بعد از تقطیع جملات متن سخنرانی ترامپ به تجزیه و تحلیل متن سخنرانی پرداختیم و با استفاده از فرمول فرایند مادی که به رخدادهای فیزیکی در جهان خارج می‌پردازد، هر یک از بندهای متن سخنرانی را که شامل کنشگر، کنش‌پذیر، فرایند و افزوده حاشیه‌ای است تقسیم کردیم. و تمامی بندهایی که شامل افعال مادی بودند، شناسایی و شمارش شدند. می‌توان گفت، ترامپ با اختصاص بیشترین نقش به فرایند مادی از اعمال و فعالیت‌های مخرب ایران در منطقه سخن گفت و تلاش ایران برای توسعه موشک‌های بالستیک را برجسته کرد.

- فرایند ذهنی:

We	have seen	the longer we ignore a threat, the worse that threat becomes	in North Korea
حسگر	فرایند ذهنی	پدیده	افزوده حاشیه‌ای

Many people	believe	that Iran is dealing with North Korea
حسگر	فرایند ذهنی	پدیده

به مفاهیمی انتزاعی از قبیل شناخت عواطف و ادراک می‌پردازد. این فرایند شامل حسگر، فرایند، پدیده و افزوده حاشیه‌ای است.

زبان فارسی با افعال «وجود داشتن و هستن» نمود پیدا می‌کند (هلیدی و متیسن، ۲۰۰۴: ۳۰۷). نمونه‌هایی از افعال نمایاننده فرایند وجودی به این شرح‌اند: «is»، «hang»، «exist» و «remain».

روش پژوهش

پژوهش حاضر از نوع توصیفی - تحلیلی است، و روش گردآوری داده‌ها به صورت کتابخانه‌ای انجام شده است. تحلیل متن اصالتاً کیفی و نوعاً اکتشافی است. یکی از راه‌های تحلیل کیفی در نظر گرفتن نظریه یا چهارچوبی در داخل الگویی خاص است که دارای اصولی پذیرفته شده است. الگوی تحلیل در این پژوهش، دستور نظام‌مند هلیدی است، و کتاب مقدمه‌ای بر دستور نقش‌گرای نظام‌مند هلیدی و متیسن (۲۰۰۴) به‌عنوان چهارچوب نظری استفاده شده است. بر اساس مطالعه نقش‌گرایانه سخنرانی ترامپ تحلیل شد و متن سخنرانی از منظر فرانش تجربی بررسی شد، همچنین بسامد انواع افعال و ضمایر در متن شمارش شد. هدف از شمارش بسامد و درصد موارد فوق، نشان دادن طرز نگرش ترامپ به مسائل مختلف و بخصوص برجام بود.

داده‌های این پژوهش شامل ۱۰۲ بند موجود در متن سخنرانی ترامپ در ۱۳ اکتبر ۲۰۱۷ (برگرفته از سایت c.span) در مورد ایران و برجام است. برای تحلیل داده‌ها از فرانش تجربی دستور نقش‌گرای نظام‌مند استفاده شده است، و درصد فراوانی فرایندهای مختلف در قالب جدول و نمودار به صورت کلی و به صورت مقایسه‌ای ارائه شده‌اند.

تجزیه و تحلیل داده‌ها

همان‌طور که هلیدی (۱۹۸۵) و هلیدی و متیسن (۲۰۰۴) اعتقاد دارند، فرانش تجربی، تعبیر تجارب انسان است. تجربه‌های ما از فرایندهای مختلف از قبیل رخ دادن، انجام دادن، حس کردن، معنی دادن، بودن و شدن گرفته می‌شود. این فرایندها نظم‌گذاری را تشکیل می‌دهند که این نظام خود شامل ۶ فرایند مادی، رابطه‌ای، ذهنی، بیانی، رفتاری و وجودی است. جدول ۲ فراوانی و درصد این فرایندها در سخنان ترامپ را نشان می‌دهد. در جدول ۲ بیشترین فرایند در سخنان ترامپ فرایند مادی (انجام دادن و رخ دادن) است به دنبال فرایند مادی، فرایند رابطه‌ای قرار دارد. در سخنان ترامپ سومین فرایند بیانی است، زیرا ترامپ تمایل به اعلام نظرات خود و اهدافش را داشته است. در ذیل نمونه‌هایی از

There	are	many destructive activities
	فرایند وجودی	موجود

مفهوم وجود داشتن را ارائه می‌دهد. این فرایند شامل موجود، فرایند و افزوده حاشیه‌ای است. با استفاده از فرایند وجودی به فعالیت‌های مخرب ایران و سپاه پاسداران در منطقه از جمله کمک به القاعده و طالبان ... اشاره می‌کند.

- فرایند رابطه‌ای

Iran	is	under the control of a fanatical regime that seized power in 1979
حامل	فرایند رابطه‌ای	شاخص

(We)	keep safe	America
حامل	فرایند رابطه‌ای	شاخص

به مفاهیمی از قبیل مالکیت، برابری، نسبت دادن و... می‌پردازد که شامل حامل، شاخص و فرایند رابطه‌ای است. بعد از فرایند مادی پرسامدترین فرایند در متن سخنرانی ترامپ فرایند رابطه‌ای است. ترامپ با استفاده از فرایند رابطه‌ای خود را شخصیتی جنگجو و خستگی ناپذیر نشان می‌دهد و مردم آمریکا را بزرگ جلوه داده و رویای آمریکایی را یک ارزش ملی در نظر می‌گیرد. و به‌طور مکرر با استفاده از این فرایند ویژگی‌های منفی‌ای را به دولت ایران نسبت می‌دهد.

جدول ۲. فراوانی انواع فرایندها در سخنان ترامپ

فرایندها	ترامپ
مادی	۱۳۳
ذهنی	۱۵
رابطه‌ای	۲۸
بیانی	۲۲
رفتاری	۲
وجودی	۱۲
مجموع	۲۱۲

با توجه به جدول ۲ در مجموع در متن سخنرانی ترامپ ۲۱۲ فرایند شناسایی و طبقه‌بندی شدند. از طرف دیگر، فرایند مادی با ۱۳۳ نمونه (فراوانی) پرسامدترین و فرایند رابطه‌ای بعد از فرایند مادی نمونه دیگر پرسامد است. فرایند رفتاری با ۲ مورد رخداد در کل متن سخنرانی کم‌بسامدترین فرایند

ترامپ با بیان فرایند ذهنی، به بیان آرزوها و تصمیم‌های خود در آینده درباره ایران و قرار دادن سپاه پاسداران در فهرست گروهک‌های تروریستی می‌پردازد.

- فرایند رفتاری

Sovereign nations	respect	each other and their own citizens
رفتارگر	فرایند رفتاری	رفتار

The United States	adheres to	our commitment under the deal
رفتارگر	فرایند رفتاری	رفتار

ترکیبی از فرایندهای مادی و ذهنی است و مفاهیمی از قبیل خندیدن، گریه کردن، دست تکان دادن، چشمک زدن و... را در بر دارد. این فرایند شامل رفتارگر، فرایند و رفتار است، که ترامپ به میزان بسیار کمی از این فرایند در سخنان خود استفاده کرده و با بیان این فرایند از همه به‌خصوص خانواده خود و هم‌پیمانانش تشکر می‌کند.

- فرایند بیانی

I	am announcing	a new strategy
گوینده	فرایند بیانی	گفته

I	have said	many times	the Iran deal was one of the worst and most one-sided transactions
گوینده	فرایند بیانی	افزوده حاشیه‌ای	گفته

مفاهیمی از قبیل صحبت کردن، اذعان داشتن، ادعا کردن و... را شامل می‌شود. این فرایند شامل گوینده، گفته و فرایند است. که به‌عنوان سومین فرایند در متن سخنرانی ترامپ استفاده شده است، ترامپ با بیان این فرایند به کرات تمایل خود را نسبت به اعلام نظرهای خود و اهدافش به‌عنوان قدرتمندترین رئیس‌جمهور جهان نشان می‌دهد.

- فرایند وجودی

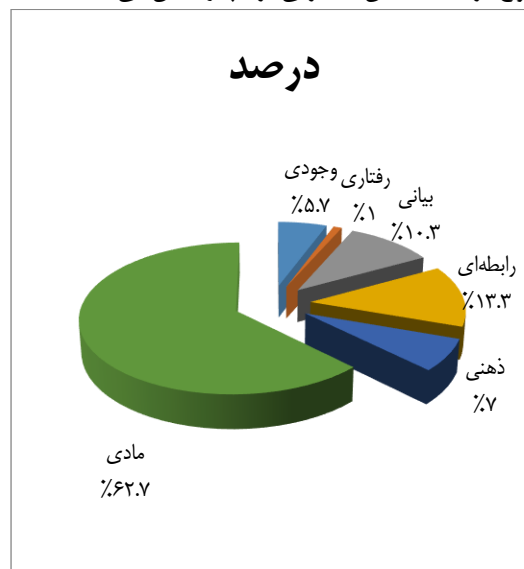
There	are	many people who believe that Iran is dealing with North Korea
	فرایند وجودی	موجود

ترامپ چگونه است، می‌توان گفت که در مجموع ۲۱۲ نمونه فرایند در متن سخنرانی ترامپ دیده می‌شود. فرایند مادی با ۶۲/۷ درصد رخداد پربسامدترین فرایند است، که این بسامد با محتوای سخنرانی و صحبت‌های کوبنده ترامپ کاملاً هماهنگ است. فرایند رابطه‌ای با ۱۳/۳ درصد رخداد از دیگر فرایندهای پربسامد است. فرایند بیانی با ۱۰/۳ درصد و ذهنی ۷ درصد رخداد داشته‌اند. فرایند وجودی نیز ۵/۷ درصد رخداد داشته است. فرایند رفتاری فقط با ۲ نمونه رخداد در کل متن فراوانی کمتر از ۱ درصد داشته است. الگوی فرایندهای مختلف در متن سخنرانی ترامپ درباره ایران (رفتاری > وجودی > ذهنی > بیانی > رابطه‌ای > مادی) نشان می‌دهد که فرایند مادی در کل متن بالاترین درصد فراوانی را دارد. در پاسخ به سؤال اول مبنی بر اینکه به چه میزان فرانش تجربی در بررسی و استخراج معانی سخنان ترامپ درباره ایران و خروج از برجام موثر است می‌توان گفت، ترامپ با اختصاص بیشترین نقش به فرایند مادی از اعمال و فعالیت‌های مخرب ایران در منطقه سخن گفت و تلاش ایران برای توسعه موشک‌های بالستیک را برجسته کرد و همچنین، با استفاده از فرایند مادی به تحریم‌ها و اقداماتی که بر علیه ایران انجام خواهد داد اشاره می‌کند. او ایران را متهم به بهم ریختن نظم منطقه، کمک به القاعده و طالبان، روشن کردن شعله جنگ در سوریه و یمن، تجهیز کردن شبهه نظامیان حوثی و ارتش رژیم اسد، دولت سوریه، حمله به مواضع آمریکا در خلیج عربی (خلیج فارس) و در جاهای دیگر دنیا و حمله به سپاه پاسداران به‌عنوان نیروی حامی تروریست کرد. با استفاده از فرایند رابطه‌ای، ترامپ صفات و ویژگی‌های منفی‌ای را به دولت ایران نسبت داد و خود را شخصیتی جنگجو و خستگی‌ناپذیر نشان داد. سومین فرایند در سخنان ترامپ فرایند بیانی است، ترامپ تمایل به اعلام نظرهای خود و اهدافش را داشت.

اگرچه هدف مقاله حاضر بررسی رخداد انواع و تعداد فعل در غالب فرایندهای مختلف در متن سخنرانی ترامپ درباره ایران است، نکته دیگری که بسیار جلب توجه می‌کند، نمونه‌هایی از ضمائر فاعلی و مفعولی در متن سخنرانی است. بیشترین کاربرد ضمیر، متعلق به ضمیر اول شخص جمع «ما» با بسامد ۳۷ است. ترامپ با کاربرد این ضمیر، فاصله خود را نه فقط از مخاطبان بلکه از هم پیمانانش در اروپا و خاورمیانه و همچنین سازمان ملل کم می‌کند تا همدردی آنها را نسبت به سخنان و نگرانی‌هایش کسب کند و جبهه

به شمار می‌آید. فرایند بیانی ۲۲ نمونه، فرایند ذهنی ۱۵ نمونه و فرایند وجودی ۱۲ نمونه رخداد داشته‌اند. جدول ۲ فراوانی انواع فرایندهای متن سخنرانی ترامپ را نشان می‌دهد.

نمودار ۱. درصد فراوانی فرایندهای مختلف در سخنان ترامپ

نمودار ۱ درصد فراوانی فرایندهای مختلف را نشان می‌دهد. فرایند مادی ۶۲/۷ درصد رخداد پربسامدترین فرایند است. فرایند رابطه‌ای با ۱۳/۳ درصد از دیگر فرایندهای پربسامد است. فرایند بیانی ۱۰/۳ درصد، ذهنی ۷ درصد و وجودی ۵/۷ درصد رخداد داشته‌اند. فرایند رفتاری با ۲ نمونه رخداد در کل متن، فراوانی کم‌تر از ۱ درصد داشته است.

بحث و نتیجه‌گیری

توصیف و تحلیل ۱۰۲ بند ساده و مرکب، در پیکره گردآوری شده نشان می‌دهد که به‌طور کلی تقسیمات ارائه‌شده از فرانش تجربی، (اندیشگانی) در بررسی و استخراج معانی سخنان ترامپ درباره ایران و خروج از برجام به‌میزان زیادی مؤثر است.

در این مقاله مهم‌ترین نقش زبان که ایجاد ارتباط و انتقال معناست از طریق فرایندهای فرانش تجربی در متن سخنرانی ترامپ از منظر نظام گذرایی هلیدی و متیسن (۲۰۰۴) بررسی و تحلیل شد. با توجه به این که اغلب تحلیل‌ها و سازوکارهایی که در آن مطرح می‌شود در جهت چرایی و چگونگی انتقال معناست با تحلیل‌های انجام‌شده در این پژوهش قابل تعمیم است.

در پاسخ به سؤال دوم مبنی بر اینکه توزیع و فراوانی فرایندها در نظام گذرایی هلیدی و متیسن در متن سخنرانی

شریفی و رحیمی (۲۰۱۵) است که نشان دادند در بررسی سخنرانی‌های سیاسی بیشترین فرایند، فرایند مادی است و این درحالی است که یافته‌های موجود با یافته‌های دالامو (۲۰۱۸) موافق نبود زیرا که دالامو بیشترین فرایند را در تحقیق خود در متون سیاسی، فرایند رابطه‌ای یافته بود.

همچنین، یافته‌های این پژوهش با نتایج تحقیق یانگ (۲۰۱۷)، وانگ (۲۰۱۰) و دارونگ (۲۰۲۱) همسو بود که افراد در سخنرانی‌های سیاسی و رسمی بیشتر از ضمیر «ما» استفاده می‌کنند. همان‌طور که هایلند (۲۰۰۴) و اسکوتو دی کارلو (۲۰۱۴) اذعان می‌دارند، گاهی گوینده یا نویسنده برای اینکه نزدیکی‌اش را با شنونده حفظ کند، از ضمیر جمع «ما» استفاده می‌کند. درحقیقت، گوینده یا نویسنده با به کار بردن این ضمیر سعی دارد شنونده و خواننده را با خود یکی کند و خود را عضوی از جامعه شنونده و خواننده نشان دهد. این ضمیر نشان می‌دهد جهان‌بینی مشترکی میان هر دو وجود دارد و همچنین، انسجام و وحدت اجتماعی نیز بین آن دو دیده می‌شود.

اساس فعل، رویکرد نقش‌گرا». *ادب فارسی*. ۵ (۲). صص ۱۸۶-۱۶۹.

تبریزمنش، معصومه (۱۳۸۵). *بررسی مجموعه فارسی بیاموزیم از منظر فرانتش تجربی بر اساس چهارچوب نظری دستور نقش‌گرای نظام‌مند هلیدی*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی. دانشگاه تهران.

Achugar, M., & Colombi, C. (2008). *Systemic functional linguistic explorations into the longitudinal study of the advanced capacities, in the longitudinal study of advanced second language capacities*. New York: Routledge.

Colombi, C. (2009). A systemic functional approach to teaching Spanish for heritage speakers in the United States. *Linguistics and Education*, 20, 35-44

Dalamu, T. O. (2018). Donald Trump's 2016 American presidential election victory remarks: An ideational perspective. *Communication*, 12(1), 181-234.

Darong, H. C. (2021). Interpersonal function

متحد و عظیم‌تری در برابر ایران تشکیل دهد. به نظر می‌رسد که ترامپ قصد دارد دسته‌بندی کلیشه‌ای «ما» [آمریکا و متحدانش در کنار مردم ایران] و «دیگران» [دولت ایران] را در سخنرانی خود برجسته کند:

[ما] آمریکا و همه متحدانش در کنار قربانیان رنج‌کشیده رژیم ایران [آنها] خواهیم ایستاد.

ضمیر با بسامد بعدی، ضمیر «او / آن» است. ترامپ مرتباً به «ایران» و «برجام» با این ضمیر اشاره می‌کند و همین بسامد بالا نشان‌دهنده اهمیت این دو موضوع در دیدگاه وی است. او ۱۶ بار از ضمیر اول شخص مفرد «من» نیز استفاده کرد تا موقعیت خود را به‌عنوان رئیس‌جمهور و فرمانده کل قوا به تصویر بکشد.

الگوی استفاده از ضمیر در متن سخنرانی ترامپ عبارت است از:

(او > تو > آنها > آن > من > ما)

یافته‌های این پژوهش، هم‌راستا با وانگ (۲۰۱۰) و

منابع

ابوالحسنی، زهرا و میرمالک ثانی، مریم. (۱۳۸۷). «بررسی کتاب‌های درسی دانشگاهی بر اساس نظریه نقش‌گرای نظام‌مند هلیدی و مقایسه آن با متون همسان غیردرسی معرفی یک پایان‌نامه». *سخن سمت*. ۲۰. صص ۱۳-۲۲.

امیرخانلو، معصومه. (۱۳۹۴). «سبک‌شناسی غزلیات حافظ بر

of Joe Biden's victory speech (systemic functional linguistics view). *Journal of Educational Research and Evaluation*, 5(1), 57-66.

Halliday, M.A.K (2000). *An introduction for second language teachers*. Jack C. Richards (ed). Cambridge University press.

Halliday, M.A.K., & Matthiessen, C.M.I.M. (2004). *An introduction to functional grammar*. London: Arnold Publication.

Hyland, K. (2004). Meta-discourse in academic writing: A reappraisal. *Applied Linguistics*, 25(2), 156-177.

Scotto di Carlo, G. (2014). The role of proximity in online popularizations: The case of TED talks. *Discourse Studies*, 16(5), 591-606.

Sharififar, M., & Rahimi, E. (2015). Critical discourse analysis of political speeches:

1. Hyland
2. Scotto di Carlo

- A case study of Obama's and Rouhani's speeches at UN. *Theory and Practice in Language Studies*, 5(2), 343-349.
- Wang, J. (2010). A critical discourse analysis of Barack Obama's speeches. *Journal of language teaching and research*, 1(3), 254-261.
- Yang, H. (2017). The interpersonal metafunction analysis of Barack Obama's inaugural address. *International Journal of Languages, Literature and Linguistics*, 3(1), 27-31

	<p>COPYRIGHTS © 2023 by the authors. Licenses PNU, Tehran, Iran. This article is an open access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY4.0) (http://creativecommons.org/licenses/by/4.0)</p>
---	--